

Любченко П. М.,

*доктор юридичних наук, професор, професор кафедри державного будівництва
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Л. М. ДЕШКО «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА ЗВЕРНЕННЯ ДО МІЖНАРОДНИХ СУДОВИХ УСТАНОВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

У ст. 3 Конституції України проголошено: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження й забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Основні права й свободи людини та громадянина є предметом уваги вітчизняних учених у галузі конституційного права. При цьому такі дослідження, як правило, є досить чітко зорієнтованими або на аналіз загальнотеоретичних питань, або на практику реалізації конкретних конституційних прав і свобод людини й громадянина в Україні.

Право кожного після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ або до відповідних органів міжнародних організацій, членом чи учасником яких є Україна, є гарантією здійснення суб'єктивних юридичних прав (ст. 55 Конституції України). Водночас на сьогодні права регламентація цього права потребує вдосконалення, про що свідчить практика.

У науці конституційного права цю проблематику досліджували такі вітчизняні науковці, як А.З. Георгіца, Т.М. Заворотченко, А.Ю. Олійник, О.В. Пушкіна, О.Ф. Фрицький, Ю.С. Шемшученко, Н.Г. Шукліна та інші. Водночас донині в науці конституційного права комплексно не розглянуто конституційне право кожного звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ або до відповідних органів міжнародних організацій, членом чи учасником яких є Україна.

З огляду на викладене тема монографічного дослідження є актуальною й доцільною.

Монографія має єдину концепцію та структурно складається із чотирьох розділів. У першому розділі роботи розглянуто доктринальні дослідження та генезу конституційного права звертатися до міжнародних судових установ і міжнародних організацій. У другому розділі монографії, що складається з трьох підрозділів, проаналізовано основні наукові підходи до сутності, ознак, змісту конституційного права на звернення до між-

народних судових установ та міжнародних організацій, його місця в системі конституційних прав людини й громадянина, співвідношення з іншими правами людини та громадянина. У третьому розділі розвідки розкриваються поняття, сутність та особливості принципів, норм права й правовідносин у механізмі конституційно-правового забезпечення права на звернення до міжнародних судових установ і міжнародних організацій.

У розділі четвертому «Гарантії конституційного права звертатися до міжнародних судових установ та міжнародних організацій» визначається роль і значення конституційно-правових гарантій права кожного після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ або до відповідних органів міжнародних організацій, членом чи учасником яких є Україна, розглядається їх система, обґрунтовуються шляхи вдосконалення.

За результатами проведеного дослідження автору монографії цілком вдалося досягти визначеної нею мети – розробити концепцію конституційного права кожного після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ або до відповідних органів міжнародних організацій, членом чи учасником яких є Україна, виробити пропозиції щодо вдосконалення конституційно-правового регулювання та практики реалізації цього права, а також реалізувати поставлені завдання. Л.М. Дешко дійшла низки самостійних висновків і пропозицій, які мають наукову новизну та заслуговують на підтримку. Результати й отримані узагальнення є досить аргументованими. Їх достовірність зумовлена тим, що монографічне дослідження ґрунтується на аналізі вітчизняної й закордонної наукової літератури, міжнародних документів, законодавства України та закордонних країн (країн – учасниць СНД, країн – учасниць Європейського Союзу, Британської співдружності), а також практики їх застосування.

Монографічне дослідження проведено на високому науковому рівні, містить обґрунтовані наукові результати.